

ВИБІР СПОСОБУ ЗАПОЧОТКУВАННЯ БІЗНЕСУ ТА ЧИННИКИ ВПЛИВУ

Г.И. Задорожко, к.е.н., доцент

О.О. Гришук

Одеський національний політехнічний університет, м.Одеса

Виникнення будь-якої підприємницької ідеї ставить багато різноманітних запитань: хто виступає як конкретні споживачі, яким є ринок продукту підприємства, які кошти необхідні для реалізації проекту, чи виправдовує себе проект економічно тощо. Задля отримання відповідей на ці запитання й складається бізнес-план¹. Бізнес-план – це письмовий документ, в якому викладено сутність підприємницької ідеї, шляхи й засоби її реалізації та охарактеризовано ринкові, виробничі, організаційні та фінансові аспекти майбутнього бізнесу, а також особливості управління ним. Бізнес-план підсумовує ділові можливості та перспективи, пояснює, як ці можливості можуть бути реалізовані існуючою командою менеджерів.

У бізнес-плані формулюються перспективи та поточні цілі реалізації ідеї, оцінюються сильні й слабкі сторони бізнесу, наводяться результати аналізу ринку та його особливостей, викладаються подробиці функціонування підприємства за цих умов, визначаються обсяги фінансових і матеріальних ресурсів для реалізації проекту.

Бізнес-план дає можливість визначити життєздатність фірми за умов конкуренції, прогнозує процеси розвитку виробництва, конкретизує шляхи досягнення мети і подолання перешкод, є чинником, що стимулює інтереси потенційних інвесторів у їхніх пошуках вкладання коштів у розвиток виробництва [1].

Сьогодні вже очевидно, що без бізнес-плану не можна управляти виробничою діяльністю. Складання бізнес-плану – нагальна потреба, продиктована виробничою діяльністю. Робота над планом – це робота над організацією виробничої діяльності. Запорукою успіху підприємницької діяльності є успішний початок справи. Процес складання бізнес-плану є специфічним у кожному конкретному випадку. Тому практично неможливо дати якусь універсальну (стандартну) схему його розробки.

Найбільш складною є процедура опрацювання бізнес-плану для започаткування нового бізнесу. Узагальнення підприємницького досвіду дає змогу виділити в процесі розробки такого бізнес-плану три стадії: початкову, підготовчу, основну.

Будь-яка підприємницька діяльність відбувається в межах певної організаційної форми. Процедура вибору організаційно-правової форми бізнесу передбачає [2]:

- визначення форм організації бізнесу, які відповідають законодавству України;
- визначення особливостей, переваг і недоліків кожної з цих форм;
- визначення критеріїв вибору форми організації бізнесу (ступінь відповідальності, ситуація з податками, обсяг фінансових потреб для започаткування бізнесу, ступінь контролю за фірмою, можливість залучення інших власників, наявність управлінських здібностей у підприємця, можливість зростання бізнесу в майбутньому чи простота його ліквідації);
- безпосередній вибір форми організації бізнесу.

Багато хто з підприємців помилково вважає, що структура бізнес-плану й послідовність його розробки – одне й те саме, що завжди є якась позиція, з котрої треба починати. Такий хибний погляд на логіку розробки бізнес-плану підтримується існуванням програмних продуктів із жорсткою структурою, які задають одну-єдину послідовність дій. Але, як свідчить практика, щодо бізнес-плану це зовсім не так.

Водночас можна стверджувати, що процес розробки бізнес-плану має внутрішню логіку, яка заважає підприємцеві "перескочити" через ключові етапи цього процесу. Наприклад, неможливо досліджувати ринок майбутнього бізнесу, не визначивши спочатку, який конкретно продукт чи послуга будуть продаватися. Доки не будуть проведені дослідження ринку, неможливо скласти реальний маркетинг-план.

Бізнес-план – це своєрідний рекламний документ, на підставі якого можна зробити висновки не лише про бізнес, а й про його власників. Тому важливим є як зміст, так і зовнішній вигляд бізнес-плану.

В даний час в Україні найбільш привабливими є проекти створення бізнес-ліній як сукупності прав власності, конкурентних переваг і довгострокових привілеїв, об'єднуючих всі види переваг: від закупівлі сировини та найму працівників до збуту продукції.

Широко застосовуються також спеціальні бізнес-плани фінансово-економічного характеру [3]:

- складання проспектів емісії цінних паперів;
- обґрунтування пропозицій з приватизації державних підприємств;
- випуск акцій у закритих компаніях типу товариства з обмеженою відповідальністю та закритого акціонерного товариства або визначення паїв у товариствах при виході зі складу одного з акціонерів;
- обґрунтування варіантів санації підприємства-банкрута і т. д.

Бізнес-план, як ніякий з інших планів фірми, має зовнішню спрямованість, перетворюється на свого роду товар, продаж якого повинна принести максимальний вигравш. Отже, на відміну від традиційного плану економічного і соціального розвитку підприємства бізнес-план враховує не тільки внутрішні цілі підприємницької організації, а й зовнішні цілі осіб, які можуть бути корисні новій справі.

Крім того, в бізнес-плані основну увагу зосереджена на маркетингових і фінансово-економічних аспектах бізнесу, в той час як науково-технічні, технологічні та соціальні сторони представлені менш детально.

У цілому бізнес-планування організовує і координує менеджмент підприємства, забезпечує розроблення програми дій від початку до її завершення. Незалежно від того, які комерційні процеси реалізуються, планування бізнесу – це систематична методологія досягнення успіху для будь-якого типу ділових операцій при збереженні прийнятних рівнів ризиків [4].

Одже, бізнес-план це аналітичний документ для планування підприємницької діяльності, в якому описуються всі основні аспекти майбутнього комерційного підприємства, аналізуються всі проблеми, з якими воно може зіткнутися, а також визначаються способи вирішення цих проблем. Ефективний бізнес-план визначає доцільність вкладень і прибутковість. При цьому важливо сформулювати бізнес-план відповідно з певними вимогами і виконати відповідні розрахунки – це допоможе передбачити майбутні проблеми і зрозуміти, переборні вони.

У сучасних умовах господарювання бізнес-план виступає як об'єктивна оцінка результатів ринкової діяльності компанії і в той же час як необхідний інструмент проектно-інвестиційних рішень відповідно до потреб ринку. У плані характеризуються основні аспекти діяльності комерційного підприємства, аналізуються проблеми, з якими воно стикається, і визначаються шляхи і методи їх вирішення. Звідси бізнес-план виступає одночасно в якості пошукової, науково-дослідної та проектної роботи.

Література:

1. Арсеенко А. Підприємництво і підприємці // Урядовий кур'єр. – 1994. – 20 січ. – С. 6.
2. Варналій З.С., Лукашенко А.М. Моніторинг малого підприємництва України (економічні та правові аспекти). – К.: Інститут приватного права і підприємництва АПрН України, 1998. – 164 с.
3. Варламова З.М. Генезис методології управління розвитком організацій // Економіка регіону. – 2007. – № 2. – С. 201–215.
4. Голяков С.М. Бизнес-планирование на малых и средних предприятиях // Вестник Санкт-Петербург. ун-та. Серия 8: Менеджмент. – 2003. – № 4. – С. 49–70.
5. Іващенко А.Г. Використання процесно-структурного підходу до організації управління інноваційним розвитком бізнес-процесів на підприємстві / А.Г. Іващенко // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – №24 (176). – С. 22-33.
6. Свірідова С.С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства/ Свірідова С.С., Пожар О.О. // Науковий журнал «Молодий вчений». – 2014. – С.93 – 97.
7. Sviridova S.S. Business plan as instrument of financial providing of project of development of pharmaceutical enterprise/ Sviridova S.S., Liventsova A.M.// Науковий журнал Економіка: реалії часу. – 2015. – №5(21). – С.175-180.